

МУНОСАБАТ

СИНОВЛАРДА КУТИБ ЎТИРИЛМАЙДИ

Жорий йил 31 март куни Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигига макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, жаҳон иқтисодидаги мураккаб вазиятдан келиб чиқиб ҳудуд ва тармоқларни ривожлантириши, аҳоли фаронволигини ошириши масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши бўлди ўтди. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, март ойининг бошида алоҳида комиссия тузилиб, юз берётган ва бериш эҳтимоли бўлган барча хавф-хатарлар чукур ўрганилгани, хисоб-китоб килиниб, энг долзарб йўналишиларда ўз вақтида тезкор чоралар кўрилгани ўз натижасини бера бошлади.

**Одил ОЛИМЖОНОВ,
Иқтисодий тадқиқотлар ва
ислоҳотлар маркази баш иммий
ходими, иқтисодиёт фанлари
доктори, профессор**

Жўмладан, Тошкент товар-хомашё биржасида бўғой, ун, шакар, ўсимлик ёғи каби импорт килинадиган маҳсулотларни чет эл корхоналари савдо кўйиш механизми яратилди. Натижада киска фурслатларда биржада 401 тоҳиф корхона рўйхатдан ўтиб, улардан 83 таси савдоларда катнашса бошлади. Хорижий тадбиркорларга бу масалада кулашни яратиш максадида юқларни темир йўйла ташиш учун ички тарифлардан фойдаланишга рухсат берилган.

Ахолини маҳсулотлар билан узлукис ва арzon нархларда таъминлашни давом этириши максадида мустасади идораларга бир хафа муддат ичда хорижий йирик ишлаб чиқарувчilar ва ултурхи савдо ташкилтларини Товар-хомашё биржаси савдоларига кенг жалб килиш хамда темир йўйла тарифлari ва таънхарни янада пасайтириш чораларини ишлаб чиқиш вазифаси топширилди.

Охирги пайтлarda жаҳонда юз берётган жиддий воқеалар таъсирида валиута бозорида бекарорлик юзага келди. Мамлакатимизда валиута курсининг барқарорлигини таъминлаш борасида чукур ўйланган чора-тадбирлар натижасида валиута бозори ва айирбошаш курси барқарорлаши, валиута биржасида рубль ва юан бўйича савдо-ларни ўтказса бошланди.

“Бу масалада халқимизда ортиқча хавотир ёки безоватли, булмаслиги керак. Валиута бозорида кескин тебризнишларнинг опдини олиш учун захираларимиз етари”, — деб таъкидлади Президентимиз. Марказий банк тубус ўйланган, оғир ва вазимин валиута ҳамда монетар сиёсатини олиб боришни давом этириши белгиланди.

Марказий банкнинг вилоятларидаги раҳбарлари тадбиркорлар билан ҳар куни учрашиб, уларга валиута бозоридаги вазиятни, экспорт-импорт хисоб-китобларни амалга ошириш ва янги кредит механизмларни тушуништириб боради. Бу жуда муҳим, негаки, халқaro эксперталар жаҳон иқтисодидаги хозирги мураккаб вазият узоқ давом этишини башшорат қилияти.

Бу жаҳонда гапира туриб, давлатимиз раҳбари “Хозир дунёда жуда мураккаб давр давом эта-

япти. Ҳар куни янги синовлар билан тўқнуш келаяпмиз. Лекин, бу — эргатага нима бўлади деб, кутиб ўтириш керак, дегани эмас. Муаммоларни тезкор аниқлаб, ҳал килиш ва янги имкониятлар бўйича ҳаракатларни ҳозиро бошшамиз зарур”, — деди. Шундай экан, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, ҳокимлар, тадбиркорларимиз бундай вазиятда ишлаш кўйикларини тезкор ғаглаши керак бўлади.

Энг муҳим маҳсулотлар, айниқса, стратегик ва озиқ-овқат маҳсулотларни бахси кун сайн үзариди туриди. Мисол учун, март ойда, янги бир ойда жаҳон бозорларида бўғой нархи 36 фоизга, шакар хомашёси 10 фоизга, ўсимлик ёғи нархи 2 бараварга оши. Бундай мисоллар жуда кўп. Демак, ана шундай бекарор қонъонктура шароитида муаммоларни тез аниқлаб, уларни ҳал килиш учун барча имконият ва захираларни ишга солишмиз керак будади.

Айни жайда жаҳонда юз берётган ўзариларни доимий таҳлил қилиши ва тезкор чораларни кўриб бориш максадида Боз башор бошчилигида кундаклар ишлайдиган Республика штаби ташкил этилади ва узбозордаги нарх-навонини кундаклар ахволи бўйича зарур тезкор чораларни кўриш билан шугулланади.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизда март ойининг бошида юз берган шакар бахсисининг кескин ошиши, унинг сабаблари ва ҳолатни

ресурсларнинг қайтариш муддатини 2022 йилнинг охирiga қадар узайтириши;

— бир хафта муддатда озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи барча тадбиркорлар билан учрашиб, уларнинг юзага келган муаммоларни кундаклар ҳал этиш тизимини жорий этиши;

— бирка саводлариди озиқ-овқат ва хомашёни тўлиқ кўйилиши устидан кунлик назорат олиш бўйича тезкор чораларни кўриб бориш; — уч кун муддатда шакар, ун, ёғ, гўшт, чой,

ларини кўллаш, даври ҳозирги 6 ойдан 1 йилгача узайтирилади. Йил якунига қадар Россия, Украина ва Беларусь билан ишлайдиган корхоналарга дебитор қарздорлиги учун жарима кўллантилмайди. Ушбу маддатлар билан ишлайдиган 179 экспортчинга 4 триллион сум банк кредитлари бўйича қарздорлиги туриди.

Президентимиз якинда бўлиб ўтган Тошкент ҳалқaro инвестиция форумида ҳорижий тадбиркорлар билан карийб 8 миллиард долларлик шартнома ва келишупонга эришилганни ҳамда янга катор ҳорижий тадбиркорлар Ўзбекистонда ўз бизнесини бошшаш ёки рivoқлантириш тақлифларини шаҳарларда бўлишилари зарурлиги таъкидланди.

Шу муносабат билан таъминлашни соҳасидан узайтирилади:

— бир ой муддатда Европа, Хитой, Ҳиндистон, Туркия, Корея, Япония компаниялари билан музокаралар ўтказиб, уларнинг ишлаб чиқариш занжирлари қўшилиш бўйича амалий ишларни бошлаш, бу ишларга ҳорижидаги эличиларимизни ҳам фаҳол жоли этиши;

— эрин иқтисодий зоналарда улугрки савдо компаниялари фаолияти учун имконият яратиш ва уларга имтиёзлар бериш;

— 1 июлга қадар Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Фарғона ва Ҳоразмда январ-февраль ойларидаги бандлик дастурида ўзбекистони 10 триллион сум бўйича қарздорлиги таъкидланади. Ахолини иш билан таъминлаш бўйича жадид мунисабатда бўлишилари зарурлиги таъкидланди.

Ҳорижий тадбиркорлар билан келишупонга эришилганни ҳамда яхшиларни ҳамдидаги қўйиладиганни яратишни соҳасидан узайтирилади. Ҳорижий тадбиркорлар билан келишупонга эришилганни ҳамда яхшиларни ҳамдидаги қўйиладиганни яратишни соҳасидан узайтирилади.

Иқтисодий комплекс раҳбарлари макроиқтисодий барқарорликни сақлаб қолиб бўйича таъсириш учрашиб, шакарни таънхарни олиш максадида иқтисодиёт ва тадбиркорларни кўллаб-куватлаш чораларни белгилаб олиниди. Жўмладан, иқтисодиёт ўзисини таъминлаш учун жорий йилда 185 триллион сум мидордира кредит ажратилди (2021 йилда — 166 триллион сум эди). Тикорат банклари томонидан тадбиркорларга хомашё сотиби олиш ва айланма маблаблар учун кўшичима 10 триллион сум “револьвер” кредитлар ажратилди. Ушбу маблаблар, биринчи галда экспортчилар, озиқ-овқат ва истемол товарлари ишлаб чиқарувчilarga тақдим этилади. Давлат дастурлари доирасида мева-сабзавот ётишириш (2 триллион сум), оиласи тадбиркорлик (10 триллион сум), ипотека (13 триллион сум) ва таълимга (1 триллион сум) ажратиладиган кредит ҳажми таънидади. Тикорат банклари сақлаб қолинади.

Омборлардаги товарларнинг хисобини ва кодарларни мажбурий юритиш, мулкгар ҳамда икакарорларни шартномаларнинг электрон рўйхатдан ўтказиши каби янги механизmlar бўйича жарима ва башка таъсир чоралари ийл якунига қадар кўлланнишади.

Омборлардаги товарларнинг хисобини ва кодарларни мажбурий юритиш, мулкгар ҳамда икакарорларни шартномаларнинг электрон рўйхатдан ўтказиши каби янги механизmlar бўйича жарима ва башка таъсир чоралари ийл якунига қадар кўлланнишади.

Ийлинида шу ўнайлишда таъминлашни соҳасидан узайтирилади.

Қайд этилганда, солиқ ва божхона тушумларни йиғини рэхаларини таъминлаш ўт мумкин. Давлат соҳиб кўмитасига вилоят ҳорижидаги эличиларимизни ҳам фаҳол жоли этиши;

— 1 июлга қадар Бухоро ва Сурхондарёда кўшилиш мамлакатлар бозорига маҳсулот етказиб берувчи улугрки савдо худудларини ташкил этиш вазифалари топширилди.

Ийлинида шу ўнайлишда таъминлашни соҳасидан узайтирилади.

ЖАРАЁН

ТАЪЛИМ, ТАРБИЯ ВА ИННОВАЦИЯ

ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ УЧ ТАЯНЧИ

Бахтиёр МАРДОНОВ,
Навоий давлат кончилик ва
технологиялар универсиети
пректори

Бошланиши 1-бетда

Янги университет хузурида битта институт, илмий технологиялар саноат парки, 2 та политехника хамда 2 та саноат техникуми ташкил этилиши олий таълим даргоҳининг нуғузи ва салоҳиятини ошириш билан бирга зиммамизга катта масъул яхдомақда.

Ёшлар замонавий таълимадар даражасида билим бериш учун, табиийи, ўқитувчи-педагоглар малақаси ва маҳорати юқори бўлиши керак. Бугун ўйигит-қизлар илгор фикрламоқда, нанотехнологияларни пухта ўзлаштирияти, дарсларни уларнинг таълимида юқори савида ташкил этиши учун ўқитувчи хар бир машүротлар асосида муайян ишлар бажарилипти.

Ўқув мусассасамизда фан, таълим ва ишлаб чиқариши интеграциясини кучайтириш учун таълабаларнинг аудиторияяда олган назарий билим ва кўнимкамларини амалиётда мустаҳкамлаш учун ишлаб чиқариш корхоналаридан кафедра филиаллари ташкил этилган. Жумладан, буюртмачи корхона — Навоий кон-металлургия комбинати томонидан тасдиқланган режа асосида машүротлар дуал тизимда хар ўқув йилида 3-босчич таълимадар учун иккى марта ўтказилиди. Бу тизимнинг афзаллиги шундаки, таълаблар ишлаб чиқариши амалиётiga юборилиш олдидан худуддаги ишлаб чиқариш корхоналарининг фаолияти билан тўғридан-тўғри танишади.

Таълабаларнинг малақавий амалиётни НКМК бўлинмаларидан, "Навоий электр тармоқлари", "Навоий иссиқлик электр станцияси", "Навоийазот", "Электркимёзаводи" акциядорлик тадқиқати.

Ўқута асрларда жаҳонга юксак дараҷадаги илмий-маърифий салоҳиятини намоён қилган ўртизим бугун ҳам таракқиётда кўйинларга тушиб қолиши мумкин эмас. Бу, албатта, илмий фаолиятни тубдаб ислоҳ килиш ва юксак мар-раларни белгилаб олиш орқали ошади. Саноат, техника, технология, мухандислик соҳалари учун олий маълумотли мутахассислар ва илмий педагог кадрларни тайёрлаш, кайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малақасини оширишини кўзлаган таълим даргоҳимиз дунёнинг етакчи олий таълим мусассасалари билан яқин ҳамкорлик килиди. Хусусан, етакчи хорижий олий таълим мусассасалари билан кўшма таълим дастурлари ви илмий лойиҳалар амалга оширилди. Шунингдек, таълим жаҳаёнига илгор педагогик ҳамда масоғавий ҳамда таълим технологиялари, илм-фан, техниканинг янги иотуклари жорий этилади.

Замонавий ўқув ва илмий лаборатория базасини шакллантириш, иктиносидай тармоқлари ривожланиши учун янги ишламалар яратиш, таълабаларга таълим жаҳаёнидаги илмий фаолият билан шуғулланишига шарт-шароити яратиш келгисидаги асосида вазифамизга айланади. Шунингдек, саноат ташкилотлари муаммоларини ечишига қаратилган илмий, амалий

таълабаларнинг малақавий амалиётни НКМК бўлинмаларидан, "Навоий электр тармоқлари", "Навоий иссиқлик электр станцияси", "Навоийазот", "Электркимёзаводи" акциядорлик жамиятларида, "Навоий" эркин иктиносидай зonasasi ва вилоятнинг кичик корхоналарida шартномалар асосида ўтказилиди. Бу ортасида таълим жаҳаёнига таълаб ва эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда таълабалар узоқ муддатли амалиётта юборилиди.

Ларида, "Навоий" эркин иктиносидай зonasasi ва вилоятнинг кичик корхоналарida шартномалар асосида ўтказилиди. Буюртмачи корхоналарининг таълаб ва эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда таълабалар узоқ муддатли амалиётта юборилиди.

Хозир олий таълим мусассасасида 29 нафар фан доктори, профессор ҳамда 72 нафар фанномодзи, доцент фаолият кўрсатяти. 2022 йил 1 марта ҳолатига кўра, профессор-ўқитувчиларнинг илмий салоҳияти олийтаги бўйича 42 физики ташкил этиди. Бирор бугунгина давру муввафқиятларга суннаб яшашни эмас, берилган имтиёзлардан унумли фойдаланиб, фаолиятга танқидий нуткан назардан баҳо бераб ишашни таълаб этимоди. Шу маънода таълим мусассасамизда илмий педагог кадрлар тайёрлаш бўйича 2022 йил охиригача мўлжалланган истиқболи режа ишлаб чиқтиган. Бу йил якунидаги яна 40 нафарга яхши тадқиқотчи миссия диссертация ёқлаши кутилимоқда.

Навоий кон-металлургия комбинатини 2026 йилгача инновацион ривожланиши дастури бўйича таълим мусассасамиз олимлари 52 та лойиҳа бўйича ишляти. 2019 йилда мусассасада ташкил этилган технопарка пилот ва яримсаноат курilmalardagi ўрнатилган. Ишламаларни тижорийлаптириш ва стартап лойиҳаларни йўлга кўйиш максадида катор ишлар амалга оширилди. Бу йил технопарк бўйида таълим мусассасасини ишлаб чиқариш мажмусаси бунёд этиш, махсулотлар хилми-хиллиларни ошириш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ҳамда илмий инновация фаолиятдан тушадиган маблаб ёхжими 10 миллиард сўмга етказиш режалаштирилган.

“ ёшларга замонавий таълаблар даражасида билим бериш учун, табиийи, ўқитувчи-педагоглар малақаси ва маҳорати юқори бўлиши керак. Бугун ўйигит-қизлар илгор фикрламоқда, нанотехнологияларни пухта ўзлаштирияти, дарсларни уларнинг таълимида юқори савида ташкил этиши учун ўқитувчи хар бир машүротлар асосида ташкил этиш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидир.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик институтига таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti ва унинг Нукус филиали таълабалари ўқишини тегишиллиги бўйича университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiutiда давом этиради.

Хозир олий таълим тизими учта мақсадни: таълим, тарбия ва инновацион корпоративни ҳамкорликда ривожланириш мақсадларини кўзда тутиди. Айниқса, малақали кадрлар тайёрлаш жаҳаёнини таълимида юқори босқичларга кўтариш, уни юқори босқичларга кўтариш давр талабидir.

Университет ва унинг хузуридаги Нукус кончилик инститutiuti таълабаларни кабул килиш параметрлари хар ёили тасдиқланадиган республика олий таълим мусассасалари ўқишига кабул килишини давлат буюртмаси доирасида аниқланади. Шунингдек, Навоий давлат кончилик инститutiuti

